

Buletin **INFORMATIV**

Anul XIX • nr. 4 (215) • Aprilie • 2010

CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE

Buletin **INFORMATIV**

Anul XIX • nr. 4 (215) • Aprilie • 2010

Cum la împlinirea *Visului lui Mehedinți* au contribuit mulți, autorul e nevoit să selecteze. Alege, în articole cum ar fi *L-am cunoscut pe Cornel Irimie...*, *Ana Grama și civilizația rurală*, *Corneliu Bucur - reprezentant de marcă al etnologiei contemporane* - nume demult cunoscute, fondatori și conducători ai instituției sau colaboratori cu îndelungată experiență, cărora le pune în evidență realizările unei vieți de muncă. Celui din urmă - care a și prefațat volumul - autorul îi dedică o sumă de rânduri și în textul introductiv, arătând că relația profesională cu Muzeul „ASTRA” și, implicit, cu prof. dr. Corneliu Bucur, s-a încheiat în timp într-una de prietenie, întotdeauna îndreptată spre aspecte legate de bunul mers al etnologiei sibiene: de la colaborările la volumele *Studiilor și comunicărilor de etnologie*, până la jurizările de la Târgul Olarilor sau de la „Olimpiada copiilor meșteșugari”, de la sarcinile implicate de responsabilitățile unor colegii de redacție, până la relația învățământ-cercetare așa cum o presupun comisiile de doctorat.

Alegerea evocărilor este semnificativă. Autorul propune o ordonare care, într-un spirit de echilibru și continuitate, arată cum muzeul nu-și uită cititorii, își cinstește înaintașii, își asumă seniorii. Însotindu-și textele de ilustrații și legende explicative relevante, el își expune opiniile pozitive față de muzeu și față de ceea ce se realizează în acest „bastion al identității românești”. O face fără zgârcenie, dar într-un ton general care reiese nu atât din adjective, ci dintr-o apreciere ce se construiește, esențialmente, pe constatări și în care valorizarea vine de la sine, ca un corolar al lecturii în care libertatea cititorului de a verifica și de a elabora nuanțe rămâne mereu intactă.

Maria BOZAN

Muzeul de Etnografie Universală „Franz Binder” Sibiu

Cuprins:

Cercetare aplicată

<i>Ouăle de Paști din Oboga. Legende, tradiții, obiceiuri</i>	2
(Dr. Corina MIHĂESCU)	
<i>Udatul Ionilor la Tălmăcel</i>	7
(Drd. Claudia LOTREAN)	
<i>Statu' la vase în Lunea Paștelui</i>	11
(Daniela FLOROIAN)	
<i>Burduhoși și urși alungă spiritele rele din Cârța</i>	17
(Drd. Claudia LOTREAN)	

Programe și proiecte culturale

<i>Atelierul sunetelor în pași de dans - demers educativ înscris în activitatea de pedagogie muzeală desfășurată la Muzeul de Artă Populară Tulcea (I)</i>	20
(Iuliana TITOV, Marin BARBU)	

Ecouri

<i>Evenimente nemțene</i>	25
(Valentin ANDREI)	
<i>Mărțișoare tradiționale sălăjene în Ungaria</i>	30
(Cristian CONTRAȘ)	
<i>Datină străbună pe Secașe - 30 ianuarie 2010</i>	31
(Gabriela NEGRU)	

<u>Agenda aprilie 2010</u>	33
---	----

Noi apariții editoriale

<i>Ilie Moise, Seducția Muzeului, Editura ASTRA MUSEUM, Sibiu, 2009</i>	44
(Maria BOZAN)	

Cercetare aplicată

Ouăle de Paști din Oboga. Legende, tradiții, obiceiuri

- *Hristos a Înviat!*
- *Adevărat a Înviat!*

Cu această veste, credință, convingere și urare ne rostim fiecare, an de an, bucuria Învierii lui Iisus, ciocnind ouă de Paști, odată cu începerea celei mai importante sărbători creștine.

Ouă roșii, ouă vopsite sau ouă scrise, ouă împodobite, săpate, muncite, încondeiate, ouă închistrite, împistrite, năcăjite, chinovărite, picate, împestrițate, impuiate, ouă cu chicățele, oricum li se zice la noi, la români, ouăle pascale cuprind în transformarea lor uimitoare credințe, tradiții, legende, obiceiuri.

Începutul și sfârșitul, „palat de nuntă și cavou”, oul conține dual taina facerii vieții, dar și a închiderii ei în rotundu-i nepătruns.

Ar putea oare cineva să spună unde sau cum s-a roșit primul ou? Doar legendele consemnează misterul.

„În seara de sâmbătă spre duminică, Pilat și cu alți mai mari ai evreilor se adunaseră la un ospăț mare, unde au petrecut toată noaptea cu mâncăruri alese și băutură multă.

Spre ziuă, unul dintre meseni aduse întâmplător vorba și despre Iisus:

- Știți voi că înșelătorul acela a spus mulțimii că în a treia zi El va învia din morți?
- Și tocmai astăzi e a treia zi, răspunse altul, uitându-se spre fe-reastră din fața lui, în care se vedeau zorii de ziuă. Să-și arate acum vitejia mincinosul...!

cercetător, scot în evidență continuitatea preocupărilor autorului volumului pentru evoluția discursului etno-muzeal sibian.

Secțiunea *Studii și articole* evidențiază câteva dintre subiectele preferate ale etnologului Ilie Moise, care conjugă mai multe dintre subdomeniile etnologiei. Pot fi enumerate aici articolele despre folclor și folcloristică, artă populară, etnografie: *Considerații privind cunoașterea unor colinde vânătoarești din spațiul transilvan; Sânzienele: valențe mitologice; De la portul tradițional la costumul național; Cahle cu funcție apotropaică* etc. dimensiunea universală este și ea abordată în titluri cum ar fi: *Culegerile de folclor - punți culturale între etnii și popoare sau Cunoașterea de sine și integrarea universală*. Alte articole sunt adevărate luări de poziție în raport cu evoluția și necesitățile domeniului: *Dovezile identității noastre se cer apărute pentru ca, la rândul lor, să ne poată apăra; Un demers istoric..., Transhumanța, încotro?* ș.a. Parcurgând aceste texte două lucruri devin vizibile cititorului interesat. Pe de-o parte, el are posibilitatea să se familiarizeze cu unele din preocupările etnologului Ilie Moise și, prin intermediul unor texte concise, elaborate la vârsta maturității profesionale, poate afla multe dintre concluziile punctuale ale unei activități îndelungate și caracterizate de continuitate. Pe de altă parte - și acest lucru este important din perspectiva volumului pe care îl prezentăm - fiecare din titlurile menționate a fost o comunicare sau o intervenție ocazională de o anumită manifestare organizată de muzeu și în muzeu. Prin menționarea fiecăreia dintre aceste manifestări la sfârșitul comunicării cititorul are șansa de a lua temperatura activității științifice în Muzeul „ASTRA” și poate aprecia diversitatea acesteia.

Seducția Muzeului ne arată o mașină a timpului acoperind drumuri de o viață care, adunate la un loc, alcătuiesc o cale presărată de întâlniri cu oameni. De la „inițiativa plină de semnificații”, a unui profesor de țară, până la colaborarea în planul disciplinei etnologice regășibilă în triada Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, Universitatea „Lucian Blaga” și Muzeul ASTRA și „percepută în mediile științifice, ca un *model* ce ar trebui extins în întreg arealul românesc”, este vorba de oameni dedicați domeniului și profesiei. Este firesc, deci, ca evocările să ocupe un loc semnificativ în proiectul acestui volum. Autorul o face în studiul introductiv și în secțiunea special dedicată acestei teme.

Două secțiuni structurează firul lecturii: *Studii și articole și Recenzii și evocări*, adunând în volum 22 de lucrări apărute anterior în diferite publicații, mai ales de natură etnologică, tipărite atât sub egida muzeului, cât și a altor instituții. La ele se adaugă o pagină-document: o scrisoare a profesorului Ilie Moise, adresată Ministerului Culturii și Cultelor, prin care recomandă Complexul Național Muzeal „ASTRA” pentru obținerea unui premiu pentru patrimoniu cultural național din partea numitului minister.

Articolele adunate sunt variate și tratează subiecte specifice, cu intenționalitate precisă, adecvată unor contexte de abordare bine circumscrisă. Parte din ele sunt comunicări, susținute cu ocazia a numeroase întâlniri, sesiuni științifice sau congrese naționale și internaționale, organizate de Muzeul „ASTRA”. Altele, cu precădere cele din partea a doua a cărții, fac referire la publicații și activități sau îi evocă pe cei care și-au dedicat viața propășirii instituției.

O scurtă trecere în revistă a titlurilor indică cititorului că prezentarea publicațiilor Muzeului „ASTRA” (un Complex Național Muzeal „ASTRA” văzut în formulă metonimică, pentru că, prin materialele alese, etnologul Ilie Moise dedică volumul celei mai largi și mai semnificative unități a complexului sibian: Muzeul în aer liber din Dumbrava Sibiului) este o preocupare constantă a cercetătorului sibian. Sunt atât materiale de o oarecare întindere, care dedică acestui subiect atât analize în prima parte a cărții, cât și reluări ale unor recenzii publicate, cu precădere, în presa momentului. Ele lasă să se întrevadă interesul autorului pentru istoria disciplinei etnologice și mai ales pentru aspectele sibiene ale acesteia. „*Cibinium*” în contextul cercetării etnologice postbelice, *Publicațiile Muzeului ASTRA în contextul etno-muzeologiei românești* sunt două asemenea exemple. Din cea de-a doua categorie fac parte prezentările ocazionate de apariția respectivelor lucrări la editura instituției. Între acestea se numără *Civilizație milenară românească în muzeul ASTRA - Sibiu*, ghidul-catalog al Muzeului în aer liber (apărut în 1996) și *Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA (Dumbrava Sibiului). Catalog (2007)*, lucrări coordonate de prof. dr. Corneliu Bucur, precum și articolul despre *Cibinium 1990-2000*. Recenziile dedicate celor două volume din *Tratatul privind istoria civilizației populare românești (2004)* sau cărții *Civilizația Mărginimii Sibiului - istorie, patrimoniu, valorizare muzeală (2003)*, lucrări elaborate de același

Și fiind cu toți turmentați de băutură, se întreceau în a-L huli pe Mântuitor, batjocorindu-L în fel și chip.

Pe masă se aflau, din întâmplare, un cocoș fript și bine rumenit într-o tavă cu grăsimi, precum și un castron cu o știucă fiartă, gata pregătită cu mujdei.

Unul dintre oaspeți zise, în bătaie de joc:

– Când vor învia știuca și cocoșul ăsta de pe masă, atunci va învia și Hristos!

Pilat, care se afla cu un ou în mână, adăugă:

– O să învie când s-o înroși oul din mâna mea!

Dar nu termină bine cuvintele, că știuca înviind începu a se zbate în zeama din castron, iar cocoșul sări iute în sus și, bătând din aripi, cântă «cu-cu-ri-gu!».

Toți se înspăimântară în fața acestor minuni, iar Pilat scăpă oul din mână, care se înroșise ca sângele!

Legenda mai spune că de atunci evreii sunt pistruiați pe față, fiindcă i-a stropit cocoșul cu grăsimi, când a bătut din aripi.”

„O altă variantă spune că pe masă se aflau un cocoș fript și un borș de pește. Unul din evrei a zis: «Când va cânta cocoșul ăsta și când va înota peștele în borș, atunci va învia Hristos». Cocoșul a cântat, peștele a înotat și toți copiii s-au trezit cu câte un ou roșu în mână.”

„Fiind chemat de mai marii evreilor la o masă, după răstignirea lui Hristos, Pilat tocmai luase un ou fiert în mână când un soldat roman strigă, aducând vestea: «Hristos a Înviat!». Pilat a râs și a răspuns neîncrezător: «Hristos o să învie când se va înroși oul acesta». Minunea s-a înfăptuit pe loc. Înfricoșat, Pilat a scăpat oul din mână și acesta s-a spart. De atunci a rămas obiceiul ciocnitului cu ouă roșii.”

„Pe când Hristos era răstignit, Sfânta Maria s-a dus la farisei cu un coșuleț cu ouă, cerând să nu-L mai chinuiească. Văzând că evreii

au început să-L batjocorească și mai tare și că în loc de apă îi dădeau oțet, Sfânta Maria a pus coșul la picioarele crucii și a început să plângă. Sângele care curgea din Hristos a vopsit ouăle în roșu. Văzând aceasta, Iisus a spus: «De acum înainte veți vopsi ouă în amintirea răstignirii mele, precum am făcut eu astăzi».

După Înviere, Sfânta Maria a fost cea dintâi ce a vopsit ouă pe care le-a luat într-un coșuleț cu păscuțe și le-a dus la mormântul fiului ei. În drum, pe toți cei pe care-i întâlnea, îi saluta cu cuvintele «Hristos a Înviat!» și le dădea câte un ou și o pască.”

Oului i se atribuie misterul creației, sinteza din care ia naștere universul, lumea, omul. Toate popoarele cred în oul cosmic. În credințele românilor, „soarele e dintr-un ou”.

Numeroasele tradiții populare consemnate subliniază faptul că ouăle pascale au semnificație magică.

„E bine ca pe cel dintâi ou ce-l mănânci în ziua de Paști să-l mănânci cu găoci cu tot, căci vei fi tare, sănătos și viteaz peste an.”

„Oul roșu cu care te-ai împărțit în ziua de Paști îl păstrezi peste an și dacă în cursul anului se va sparge și va face viermi, e semn că vei fi cu noroc.”

„Ouăle încreștite puse sub perna fetelor în noaptea Învierii se crede că se vor mărite fetele.”

Viață, moarte, viață... ar putea fi simbolistica ouălor colorate sau împodobite, ce amintesc de minunea Învierii Mântuitorului, care părăsește mormântul și se întoarce la viață, precum puilul ieșit din găoace.

Despre meșteșugul încondeierii ouălor

La început ouăle se vopseau în culorile galben (soarele), roșu (viața, sângele vărsat de Mântuitor) și negru (Patimile îndurate de Iisus și durerea Sfintei Fecioare).

Treptat, colorarea ouălor a devenit și meșteșug, iar modelele cu care sunt „scrise” amintesc de decorurile folosite pe țesături, cusături, pe lemnul încrustat sau pe ceramică.

Astăzi, ouăle încondeiate cu motive specifice zonelor etnografice sunt mostre de virtuozitate creatoare, de imaginație debordantă, de putere de concentrare, prin simboluri, abstractizări și geometrizări specifice artei noastre populare.

Ouăle, după ce au fost pregătite - curățate, spălate, fierte sau golițe de conținut -, se încondeiază cu ceară, cu ajutorul unor

pentru el personal, conjuncția are și un nume: Muzeul „ASTRA”. Așa că Ilie Moise experimentează fascinația acestei mașini a timpului, care îl așază într-o poziție de cronicar și pe care o regăsește ori de câte ori dialoghează cu muzeul. O revenire perpetuă la amintire pe care, de altminteri, o practică de demult și și-o asumă cu plăcere.

Studiul introductiv este esențial pentru a înțelege criteriile după care autorul a ordonat selecția materialelor. El rememorează, mai mult bucuros decât nostalgic, fapte și, întotdeauna, oameni. Și cum altfel și-ar găsi locul curgerea timpului dacă nu prin cronologii explicative? Un plonjon în timp și regăsește prospețimea momentului în care, în satul copilăriei, a descoperit „obiectul patrimonial”. Apoi, parcurgerea articolului îl lasă pe cititor să vadă cum, de la momentul începutului în satul de baștină, când, copil fiind, s-a prins ca într-un joc în crearea unui *muzeu sătesc*, până la legătura intimă, angajată și pertinentă științific cu etno-muzeologia, pe care o va dezvolta mai târziu ca cercetător științific, a fost cale de-o viață. Autorul jalonează: rădăcinile la Cut, apoi și-a spus cuvântul Clujul studenției, cu muzeul în aer liber de la Hoiia. Totul a luat amploare imediat după aceea, cu stabilirea la Sibiu, în 1972, și cu numeroasele experiențe etno-muzeologice din orașul în care, după cum ține să sublinieze, „se contura cel mai grandios proiect etnografic din România - Muzeul Tehnicii Populare”. Așa că amintește primele cercetări de teren făcute împreună cu colegii de la muzeu. De-acum textul se pliază pe raporturile pe care, din poziția sa de cercetător științific la Institutul de Cercetări Socio-Umane și de profesor la Universitatea „Lucian Blaga” din oraș, le-a avut, de-a lungul a treizeci și cinci de ani, cu această instituție (ce va deveni, după 1990, Complexul Național Muzeal „ASTRA”): participări la sesiuni de comunicări științifice în țară și străinătate, membru în Comisia de achiziții și, recent, urmându-i regretatului profesor Gheorghe Pavelescu, președinte al Consiliului științific. Punctările continuă, subliniind reciprocitatea relațiilor de colaborare. „Nu s-a organizat nicio sesiune a Institutului de Cercetări Socio-Umane din Sibiu fără participarea muzeografilor și cercetătorilor de la muzeu, iar *cronica* periodicului *Studii și comunicări de etnologie* consemnează, an de an, principalele succese și împliniri ale celui mai important muzeu în aer liber din România, instituție cu o contribuție majoră în conturarea *școlii sibiene de etnomuzeologie*”, ne împărtășește prof. Ilie Moise.

Noi apariții editoriale

Ilie Moise, *Seducția Muzeului*, Editura ASTRA MUSEUM, Sibiu, 2009

Cei care cred că muzeul este o mașină a timpului se pare că au cu adevărat dreptate. Cel puțin așa se întrevede încă din primele rânduri ale articolului care deschide volumul intitulat *Seducția Muzeului*, ieșit de sub tipar la sfârșitul anului 2009, la Editura ASTRA MUSEUM a complexului etno-muzeal purtând același cognomen. Apariția menționată este, în esență, o carte despre Muzeul „ASTRA”. Ea adaugă în palmaresul editurii, înființată în anul 1995, o sută cincizeci și opt de pagini scrise de unul dintre cei mai vechi și mai apropiați prieteni ai instituției. Realizat într-o formulă grafică reușită, semn al eforturilor concertate ale directorului general, dl. Valeriu Olaru, ale etnologului și profesorului universitar Ilie Moise și ale devotatei echipe tehnice a editurii, volumul se constituie într-un argument privind continuitatea bunelor relații dintre muzeul sibian și colaboratorii săi.

În textul introductiv, intitulat chiar „Seducția muzeului...”, autorul schițează așadar un răspuns pentru acest titlu urmat de puncte-puncte, în care argumentează de ce a ales formula unei lucrări în care reunește materiale științifice și de prezentare realizate în ultimele două decenii. Pentru că, ne lasă el să înțelegem, dacă la modul general în muzeul de etnologie seducția mărturiei materiale și subiectele de studiu proprii cercetării culturii populare își dau mâna,

instrumente simple, care poartă denumiri diferite în funcție de zonă: *chișită, pișită, pcișită, pcișă, tcșiță, chirșită, închistritoare, condei*.

Un alt instrument cu care se pictează oul este *feleșteul* sau *motocol, mătuful* sau *mătazul, pământuful* sau *feleștiucul*.

Parte din arta încondeierii ouălor este și pregătirea vopselurilor și știința folosirii lor.

Cei ce vopsesc ouăle în culori naturale utilizează următoarele plante: arinul, prunul, nucul, socul, cornul, mestecănușul, gălbenarea, mălinul, leușteanușul, macul etc. Ca „stabilizatori”, se folosesc piatra acră, piatra vânăță, sarea mare și calcanul (*vitriolum martis*). Din ce în ce mai mult astăzi se întrebuințează la vopsit culori chimice.

Pe lângă precizări ale practicilor rituale privind timpul în care se colorează sau se vopsesc ouăle, studiul se concentrează și asupra modului în care are loc pictarea lor. Din punct de vedere cromatic, ouăle sunt ierarhizate în patru categorii: *ouă monocrome*, *ouă monocrome cu ornamente*, *ouă policrome cu ornamente* și *cu ornamente în relief*, care se mai numesc și „ouă muncite în chiclazuri și se fac aplicându-se pe ou ceară colorată cu vopsele cumpărate din târg, ceară care rămâne pe ou, în relief”.

La capitoul tehnicilor decorării se disting trei tipuri decorative: primul este și cel mai simplu, atunci când oul este tratat nu sub raport volumetric, ci în plan, rotind mereu axul său vertical. Al doilea tip este „cel ce se întemeiază pe câmpuri ornamentale orizontale, motivele izvorând dintr-o poziție centrală, adică de pe «gabaritul maxim»”.

Cea de-a treia compoziție este și cea mai frumoasă, întâlnită în Bucovina, și apare atunci când decoratoarea creează un sistem de ornamentare.

Decorarea debutează în general prin împărțirea câmpurilor ornamentale de-a lungul și de-a latul oului cu un creion sau direct cu chișita cu ceară. Sunt și ouă care se ornamează fără împărțirea în câmpuri ca de exemplu la modelul „calea rățăcită”.

Prin măiestria și calitățile lor, meșterii care se ocupă cu încondeierea ouălor sunt adevărați bijutieri, iar arta lor amintește pe cea a vechilor miniaturisti.

În privința clasificării ornamentelor, se disting motive fiziomorfe (fitomorfe, zoomorfe, antropomorfe), motive skeomorfe (unelte de muncă), religioase, elemente din natură și din cosmos.

Alte clasificări au în vedere seria regnului animal (*broasca, albina, șarpele, melcul, peștele, cocoșul, laba găștei*), seria motivelor

vegetale (*frunza bradului, frunza stejarului, trifoiul, ghiocelul, spicul grâului, miezul de nucă*), seria uneltelor casnice și de câmp (*furculița, vârtelnița, lopata, grebla, cârja ciobanului*), diverse alte motive (*desagii, brâul popii, calea rătăcită*).

Multitudinea însemnelor de pe ouă este abordată în lucrările de specialitate în lungi șiruri de cuvinte ce desemnează în ordine alfabetică numeroase transpuneri grafice și picturale, de cele mai multe ori ale unor semne și reprezentări concrete și foarte diverse: *albina, aripioara, berbecele, bobocul, calul, câmpul, cercelul doamnei, clopoțelul, creanga, creasta cocoșului, crucea românească, floarea domnească, fluturele, greierul, gura broaștei, hârlețul, lopata, musca, ochiul bouului, păianjenul, pana corbului, porumbița, rața, roata carului, sania, sapa, secera, soarele, steaua, turma de capre, unghia caprei, zmeul și multe altele.*

Meșteșugul încondeierii ouălor se practică și astăzi în multe zone ale României, cea mai renumită fiind Bucovina. Aici, în numeroase localități, încondeierea ouălor, în special în lunile premergătoare Paștilor, constituie nota de atracție a călătorului.

Din cercetările noastre de teren se cuvine să amintim existența acestui meșteșug în zone și localități emblematice din județele: Argeș (Corbi, Albești, Boteni), Arad (Hălmagiu, Bârsa), Bacău (Faraoani, Dărmănești, Oituz, Frumoasa, Lespezi), Bihor (Borod, Rieni), Botoșani (Frumușica, Sulița), Brașov (Bran, Săcele, Purcăreni), Buzău (Mânzălești, Bisoca, Lopătari), Dâmbovița (Runcu, Vișina, Răscăieți), Harghita (Valea Ghimeșului), Hunedoara (Brad, Obârșă), Iași (Oțeleni, Cotnari, Răducăneni, Buhalnița-Ceplenița, Scânteia), Maramureș (Vama, Ieud, Cupșeni), Neamț (Gherăești, Tămășeni, Săbăoani), Sibiu (Tilișca, Rod), Vrancea (Vintileasca, Jitia, Chiojdeni, Nereju, Paltin, Năruja, Nistorești, Soveja, Gugești).

Spre deosebire de Bucovina, drumul ouălor încondeiate de la Oboga, județul Olt, este în ultima vreme doar o cale pe care va rătăci în curând un meșteșug, în care suverani erau în special bărbații. Astăzi, aici nu mai lucrează ouă încondeiate decât Tudor Diaconeasa.

Caracteristica acestui centru renumit de ceramică este aceea că cei mai mari olari au fost și cei mai renumiți încondeietori de ouă.

Tricromia negru, roșu, portocaliu sau galben dă specificul acestui centru, alături de alte note distinctive: folosirea culorilor vegetale, obținute din coajă de arin (negru), coajă de măr (galbenul) și petale

11 aprilie – Rădăuți - Casa de Cultură și Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților Festivalul de muzică corală.

16 aprilie – Câmpulung Moldovenesc - Casa de Cultură Seară de muzică folk.

25 aprilie – Părteștii de Jos Festivalul Județean al Tarafurilor Tradiționale „Vasile Luncuț”.

Vâlcea

5 aprilie – Dăngești, com. Berislăvești - Căminul Cultural

„Hora satului” - ediția I - sărbătoare tradițională a comunității care cuprinde parada costumelor populare tradiționale, festivitatea de premiere a celor mai valoroase costume recuperate din lăzile de zestre și concertul Orchestrei „Rapsodia vâlceană” și al Grupului Folcloric „Rapsozii Oltului” ale CJCPCT Vâlcea.

6-11 aprilie – Râmnicu Vâlcea - Arhiepiscopia Râmnicului

„Icoana - universul credinței” - expoziție de icoane, cu demonstrații în aer liber organizată în parteneriat cu Arhiepiscopia Râmnicului. Participă artiști plastici vâlceni.

8 aprilie – Râmnicu Vâlcea - „Parcul „Zăvoi”

Ziua Internațională a Rromilor, partener: Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea.

9 aprilie – Costești - Căminul Cultural

„La Obârșie, la izvoare” - ediția a V-a - sărbătoare tradițională de valorificare a patrimoniului material uman și spiritual al comunității; partener - Primăria Comunei Costești.

23 aprilie – Drăgășani - Colegiul Național „Gib Mihăescu”

Festivalul Național de Proză Scurtă „Gib Mihăescu” - ediția a XII-a, organizată în parteneriat cu Colegiul Național „Gib Mihăescu”.

29 aprilie – Râmnicu Vâlcea - Galeria de Artă Plastică „Constantin Iliescu”

„Semne - duo plastic feminin” - expoziție de artă plastică. Expun artistele Viorica Ciorăță-Drăghici și Rodica Uzun.

30 aprilie – Satu Mare - Galeria de Artă a Consiliului Județean Satu Mare Vernisajul expoziției de artă plastică Antal Eva.

Sălaj

30 aprilie-1 mai – Zalău

Festivalul-concurs de Recitare a Poeziei Maghiare „Költészet tavasza” - „Primăvara Poeziei” - ediția a X-a.

Sibiu

8-9 aprilie – Sibiu - Casa de Cultură a Sindicatelor

Festivalul-concurs Național al Tinerilor Interpreți de Muzică Populară „Vară, vară, primăvară” - ediția a XIV-a. Manifestarea își propune valorificarea tezaurului folcloric din România, afirmarea și promovarea valorilor autentice. Festivalul-concurs se adresează soliștilor vocali și instrumentiștilor de muzică populară din țară și din diaspora, reprezentanți autentici ai zonelor etnofolclorice de baștină.

● „Încondeierea ouălor de Paști” este tema cu care demarează proiectul CJCPCT Sibiu *Folclorul sibian pe înțelesul copiilor*, miercuri, 31 martie, la Cercul Militar Sibiu; proiectul se desfășoară în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean și Cercul Militar Sibiu.

● Cercetarea *Obiceiuri Pascale* în localitățile Săliște, Sadu, Cârța și Arpașu.

● Pe parcursul lunii aprilie, se continuă cercetarea de teren începută în zona etnofolclorică a Țării Oltului.

Suceava

Proiectul „Paștele în Bucovina”, inițiat de Consiliul Județean Suceava, care se desfășoară în perioada 6-8 aprilie cuprinde:

- **26 martie-8 aprilie** – Suceava, Ciocănești, Fundu Moldovei, Vatra Moldoviței, Sucevița, Marginea, Putna, Mănăstirea Humorului, Brodina, Voroneț

Drumul ouălor încondeiate - vizitarea atelierelor de încondeiat ouă, a expozițiilor cu vânzare de produse pascale și a mănăstirilor;

- **1 aprilie** – Suceava - Casa de Cultură a Sindicatelor

Festivalul de Muzică Religioasă „Agape” - ediția a IV-a;

- **8 aprilie** – Suceava

Spectacol folcloric susținut de Ansamblul „Ciprian Porumbescu”.

11 aprilie – Botoșana

18 aprilie – Mihoveni

25 aprilie – Cornu Luncii

Festivalul-concurs de Interpretare a Folclorului Muzical-coregrafic „Comori de suflet românesc” - ediția a VIII-a.

de flori de mac (roșul), precum și motivele specifice atât ceramicii, cât și ouălor încondeiate: *cocoșul, păunul, vulturul, broasca, peștele, pomul vieții, mărgăritarul, frunza de jugastru, ghinda, fierul plugului, steaua cu opt colțuri, calea rătăcită.*

Ouăle de Paști din Oboga nu se supun prin desenele lor clasificărilor amintite și nici nu impun o taxonomie aparte.

Modeste și cu motive relativ puține la număr, ele au făcut posibilă categorisirea „Oua de Paști din Oboga”, ceea ce poate însemna un rang dobândit în arta populară oltenească.

Desenul lor, adesea naiv, așezat pe ou ca pe o foaie de hârtie rotunjită, nerespectarea tiparelor volumetrice, nesupunerea și neatârarea față de stilurile altor zone, opace și rezistente în calea inovațiilor generalizate, arhaicitatea vădită în tehnicile de lucru, în mentalități și simboluri speciale, toate acestea dau o viață și un sens aparte acestui vechi meșteșug la Oboga.

Dr. Corina MIHĂESCU

(Fragment din lucrarea *Carte de învățătură I.*

Ouăle de Paști din Oboga, în curs de apariție)

Fotografii de Valeru Ciurea (CJCPCT Olt)

Udatul Ionilor la Tălmăcel

Udatul Ionilor pentru un an bun este obiceiul care particularizează Tălmăcelul între satele Sibiului. Nu e de mirare astfel, că Udatul Ionilor a devenit în timp un punct de atracție pe harta evenimentelor tradiționale ale județului și în fiecare an, pe 7 ianuarie, localnici, fii ai satului și turiști se întâlnesc la Tălmăcel pentru a-și asigura un an mai bun, prin stropitul ritual cu apă. Carele alegorice, feciorii călări pe cai împodobiți și cântecul tradițional interpretat la Udatul Ionilor fac parte din tabloul acestei zile.

În urmă cu 20 sau 30 de ani, pregătirile pentru Udatul Ionilor începeau a doua zi după Crăciun, în prezent le sunt acordate doar o zi sau două înainte de sărbătoarea Sfântului Ioan Botezătorul. Astfel, în Ajunul Bobotezei sau chiar în ziua de Bobotează, câțiva bărbați și câțiva călărași, în frunte cu primarul cetei, urcă la munte pentru a aduce brazii care vor fi împodobiți apoi în carul alegoric. Regula alegerii brazilor este cea respectată și în trecut: „Nu se aduce orice brad. Se caută brazi cu coroana bogată”. În timp ce bărbații sunt însărcinați cu găsirea celor mai frumoși brazi, femeile au o altă misiune: stăpânele gospodăriilor unde se împodobesc carele alegorice, împreună cu vecinele, aleg „chindeauăle” și covoarele care vor fi folosite la împodobirea carului. „Sunt toate covoare și chindeauă țăsute la noi în sat. Sunt covoare vechi, c-acum nu mai Țes femeile. Le-au ales femeile asară și le-au cusut să fie pregătite pentru astăz”, povestește Ioan Stroilă.

În ziua de Sfântul Ioan, pregătirile încep dis-de-dimineată, iar punctele centrale din sat sunt gospodăriile unde se împodobesc carele alegorice și caii. În acest an, localnicii au împodobit două care alegorice, patru cai și au revenit la tradiția unui alt atelaj care face deliciul mulțimii prin nota predominant hazlie: doi măgăruși trag o roată de lemn pe care se găsesc două păpuși confecționate din paie și îmbrăcate în costum tradițional românesc.

În mare, împodobirea carului alegoric urmează vechile ritualuri, excepțiile fiind date de utilizarea unor podoabe caracteristice epocii noastre. Primul pas este amplasarea celor doi brazi în carul alegoric. Unul dintre ei este așezat și legat pe oiștea carului. Apoi, bradul este îmbrăcat în covoare țesute, care sunt la rândul lor acoperite cu fețe de masă și macrameuri lucrate de femei. Bradul astfel împodobit este denumit de localnici „hăiciugă”. În paralel cu lucrul la hăiciuga de pe oiște, localnicii împodobesc, după modelul menționat, cel de-al doilea brad așezat chiar în car. La final, în vârful celor două hăiciugi se pun icoane, reprezentând-o pe Fecioara Maria sau pe Iisus, și „sorcove” în forme de cruce. În prezent, acestea sunt realizate din cren-gute de brad, flori artificiale și hârtie creponată. Odată carele împodobite, atenția se concentrează asupra boilor care vor fi înjuțați la car. Covoare sunt așezate pe animale, iar jugul are parte de aceleași ornamente bogate ce combină decorațiunile de secol XXI cu cren-gutele de brad. Când pregătirile sunt finalizate, boii sunt înjuțați, iar

Mehedinți

8 aprilie – Strehaia

Manifestări etnofolclorice specifice etniei rrome organizate de Ziua Internațională a Rromilor.

20 aprilie – Drobeta-Turnu Severin

Ziua Internațională a Presei - simpozion și colocvii.

23-25 aprilie – Drobeta-Turnu Severin

În cadrul manifestărilor Zilele Severinului, Ansamblul Folcloric „Danubius” al Centrului de Cultură Mehedinți prezintă spectacole folclorice.

Olt

6-10 aprilie – Cezieni, Vișina, Orlea, Izbiceni, Dia Mare

În cadrul proiectului „Tradiții și obiceiuri de Paști”: obiceiurile tradiționale Hora de pomană, Govia și Păresimile; expoziție de icoane și de ouă încondeiate; lansarea volumului Carte de învățătură (I). Ouăle de Paști din Oboga - realizat de CJCPCT Olt, CNCPCT și Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”.

8 aprilie – Drăgănești-Olt

„Tradiții interetnice” - manifestări dedicate Zilei Internaționale a Rromilor.

30 aprilie – Câmpu Mare, Dobroteasa

„Simbolul creștin în arta populară din nordul județului” - expoziție etnografică.

Prahova

23-25 aprilie – Vălenii de Munte

Festivalul Internațional „Eurodance” - ediția a III-a.

● Pe parcursul lunii aprilie, Corul Mixt din Castanet-Tolosan (Franța) întreprinde un turneu în localitățile prahovene Ploiești, Cocorăștii Mislui și Bușteni.

Satu Mare

2 aprilie – Satu Mare - Galeria de artă a Primăriei

Vernisajul expoziției de artă plastică Katona Gabor și Gurzău Klara.

5 aprilie – Soconzel

Manifestarea folclorică „Danțul la șură”.

8 aprilie – localități din județ

Manifestări culturale organizate cu prilejul Zilei Internaționale a Rromilor.

9 aprilie – Satu Mare - Galeria de Artă a Consiliului Județean Satu Mare

Vernisajul expoziției de artă plastică Reisz Anton.

15 aprilie – Satu Mare - Galeria de Artă a CJCPCT

Vernisajul expoziției de artă plastică a artistei Cristina Moldovan.

6-11 aprilie – Târgu Secuiesc

Manifestări dedicate *Zilei Poeziei Maghiare*.

9-11 aprilie, 16-18 aprilie și 20 aprilie – Miercurea-Ciuc

Curs de formare profesională a adulților - specializarea formator.

18 aprilie – Miercurea-Ciuc

Ziua Ceangăilor - ediția a IX-a.

19 aprilie – Miercurea-Ciuc

Prelegere susținută de dr. Szalay Zoltán cu tema „Nunta secuiască tradițională”.

22 aprilie – Târgu Mureș - Casa Bernády

Vernisajul expoziției artistului fotograf Adám și Gyula și a expoziției de ceramică a creatoarei Petrás Mária „Mária Erejével”.

Hunedoara

23 aprilie – Deva

Spectacolul folcloric „In memoriam Drăgan Muntean”.

Ialomita

16 aprilie – Albești, Făcăeni

Festivalul Județean de Folclor „Zărzărică, zărzărea” - ediția a XVIII-a, faza zonală.

Iasi

1-26 aprilie – Iași

Expoziția de Artă Naivă *Saloanele Moldovei* - ediția XIX-a. Expun artiști naivi din cele mai importante centre din țară.

11 aprilie – Ceplenița

„Sipetul bunicii” - expoziție de artă populară tradițională.

● În perioada 16-30 aprilie a.c., în localități din județ, au loc manifestări etnofolclorice, sub genericul „Șezători la noi în sat”.

Maramureș

5 aprilie – Șurdești

Udătorul din Șurdești - obiceiuri agrare străvechi - ediția a XIII-a.

5-6 aprilie – Sârbi

„Joc de pe Casău” - festivalul jocului de șură, ediția IV-a.

24-26 aprilie – Vișeu de Sus

„Zâmbete în Prier” - festival județean de satiră și umor coordonat de Uniunea Epigramiștilor din România - ediția a VIII-a.

Udatul Ionilor – Tălmăcel, județul Sibiu, 2010

Defilarea carelor alegorice la Tălmăcel, județul Sibiu, 2010

fetele și feciorii urcă în car. Așezarea lor este simplă: fetele stau în picioare în mijlocul carului, iar băieții pe margini, ținându-se de umeri. Tot în car iau loc și instrumentiștii care asigură acompaniamentul cetei pe tot parcursul drumului până la pârâu.

Feciorii călări se așază în fruntea alaiului, dar numai după ce au colindat prin tot satul anunțând oamenii că sărbătoarea e gata să înceapă. Pe drapelele tricolore pe care călăreții le flutură este cusut anul desfășurării obiceiului, an ce se regăsește - cusust din mărgele - și pe căciulile feciorilor.

La orele amiezii, după ce serviciul religios s-a încheiat, alaiul pornește de la gospodăriile unde s-au împodobit carele înspre pârâu. Procesiunea este deschisă de feciorii călări, care sunt urmați de copii îmbrăcați în costume populare, de carele alegorice și de localnicii care se alătură alaiului. Pe tot parcursul drumului până la pârâu ceata de feciori și fete cântă cântecul tradițional „Frunzuliță verde, verde de stejar”:

*Frunzuliță verde, verde de stejar
la vezi, dragă copilică, ce mai armăsar!
Armăsar mândru și negru,
Ager sprintenel
Negru și cu stea în frunte,
Sar prin foc cu el.
Copilică bălăioară
Fii cu Dumnezeu!
Eu plec, dragă surioară
Să-mi fac rostu' meu!
La oaste țara mă cheamă,
Haideți, frați români,
Să ne batem fără teamă
Cu orice păgân!*

La pârâu se adună întreaga comunitate și fiecare încearcă să găsească un loc cât mai bun pentru a nu pierde Udatul Ionilor. Personajele centrale sunt fetele, feciorii și, bineînțeles, Ionii satului. Primul udat este, după tradiție, preotul satului, urmează primarul, viceprimarul, apoi feciorii din ceată care poartă numele Ioan, alți localnici purtători ai aceluiași nume. Udatul Ionilor e același pentru toți: sărbătorii sunt luați pe brațe de doi sau trei feciori și sunt cufundați cu picioarele în apa pârâului.

12-14 aprilie – Târgu Jiu

Zilele Culturii Scrise în Gorj - Salon editorial itinerant - lansări de carte și de reviste, dezbateri, întâlniri ale publicului cu scriitorii gorjeni.

12-17 aprilie – localități din județ

30 aprilie – Târgu Jiu și Novaci

Festivalul Dansului și Portului Popular pentru Tineret „Liviu Dafinescu” - ediția a VII-a. Organizatori: Fundația Cultural-Artistică „Liviu Dafinescu”, Consiliul Județean Gorj, CJCPCT Gorj și Ansamblul Artistic „Doina Gorjului”; parteneri: Inspectoratul Școlar al Județului Gorj, Școala Populară de Arte și Casa de Cultură Novaci.

15-20 aprilie – Târgu Cărbunești

Zilele Culturii Cărbuneștene - complex de manifestări cultural-artistice.

19 aprilie – Târgu Jiu

In memoriam Iosif Keber - retrospectivă, simpozion și pelerinaj la comemorarea a 21 ani de la trecerea în neființă a artistului plastic gorjean.

23 aprilie – Mușetești, Telești, Crasna, Jupânești, Samarinești, Bumbesti-Jiu, Ciuperceni, Urdari, Țicleni

Gorjul tradițional - Sărbătoarea Sfântului Gheorghe - manifestări etnofolclorice și religioase.

23 aprilie – Polovragi

Simpozionul „Arthur Bădița - 59 ani de la nașterea poetului”.

25-28 aprilie – Turceni

Festivalul Interjudețean de Umor „Al. C. Calotescu-Neicu” - ediția a XVIII-a.

25-28 aprilie – Bumbesti-Jiu

Zilele Orașului Bumbesti-Jiu - complex de manifestări cultural-artistice.

26 aprilie – Ciuperceni, Ionești

Gorjul istoric și pitoresc - expoziții de carte, hărți, ghiduri turistice și ilustrate poștale.

29 aprilie-1 mai – Târgu Jiu

„Planeta Hamlet” - Festival Shakespeare, organizat de Teatrul Național Craiova; parteneri: Primăria și Teatrul „Elvira Godeanu” din Târgu Jiu.

30 aprilie – Rovinari

„Păstrătorii tradițiilor, contemporanii noștri” - întâlnire cu rapsozii și meșterii populari locali.

Harghita

30 martie-10 aprilie – Toplița - Centrul Cultural

Expoziție de ouă încondeiate.

5 aprilie – Sărmaș

Spectacol folcloric susținut de Ansamblul „Rapsodia Călimanilor”.

29 martie-2 aprilie – Giurgiu

Festival Județean de Pictură pentru Copii „Hristos a Înviat!” - ediția a II-a, realizat în colaborare cu Centrul Cultural „Ion Vinea” și Palatul Copiilor Giurgiu.

23 aprilie – Giurgiu

Festivalul Interjudețean de Interpretare a Muzicii Corale Religioase „Lumină din lumină” - ediția a III-a - organizat în colaborare cu Centrul Cultural „Ion Vinea”.

29 aprilie – Giurgiu

Festival de dans organizat în cinstea *Zilei Internaționale a Dansului*.

● **Joi, 1 aprilie a.c., în localitățile Putineiu și Oinacu, este cercetat și înregistrat obiceiul tradițional *Focurile de Joi Mari*.**

Gorj

3 aprilie – Stejari

Expoziție de icoane pe sticlă.

3 aprilie – Vladimir

Expoziție de ouă încondeiate.

4 aprilie – Rovinari

„Lumină din lumină” - expoziție de icoane, ouă încondeiate și produse tradiționale. Expoziția este urmată de un recital de muzică religioasă.

4 aprilie – Bumbești-Pițic

„Sărbătoarea primăverii” - manifestări artistice prilejuite de sărbătorile pascale.

8 aprilie – Novaci

Simpozionul „Cultura în nordul Gorjului”; participă directorii de așezăminte culturale din zona de nord a județului Gorj.

8 aprilie – Bărbătești, Țicleni, Țântăreni

Ziua Internațională a Rromilor - spectacole de muzică și dansuri tradiționale.

8 aprilie – Târgu Jiu

„Șavale, șavale” - spectacol muzical-coregrafic dedicat *Zilei Internaționale a Rromilor*, organizat de Ansamblul Artistic Profesionist „Doina Gorjului”.

11 aprilie – Petrești

Duminica Tomii - manifestare culturală tradițională și *Întâlnirea Fiilor Satului*.

11 aprilie – Drăgotești

Ciumarea - sărbătoare câmpenească prilejuită de Duminica Tomii.

11 aprilie – Dănciulești

Ziua Comunei Dănciulești - complex de manifestări cultural-artistice și științifice.

Operațiunea se repetă de două-trei ori și pentru ca udatul să fie mai antrenant, tinerii se prefac că-l scapă pe cel sărbătorit de pe brațe. Odată ce purtătorul numelui de Ioan a fost udat, el este cinstit de către ceată cu o gură de vin sau de rachiu. După ce toți Ionii și-au primit botezul, într-un ritual de purificare și propitiere, feciorii, fetele, localnicii și turiștii se îndreaptă spre punctul central al satului: piațeta din fața bisericii. Aici, în Ulița Mare, are loc tradiționalul joc, după ordinea binecunoscută: Sârba, Învârtita, Hațegana, Jiana și Hora.

Drd. Claudia LOTREAN

Referent, CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu

Fotografii din Arhiva CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu

Statu' la vase în Lunea Paștelui

Pe la noi pe la Șugag

La toată lumea l-i drag

Că-s oițe frumoșele

Și băcițe tinerele.

(Doină din repertoriul fluierașilor din Șugag)

În partea de sud a județului Alba, în fața privitorului împătimit de frumusețile naturii se deschide una din mirificele zone montane ale țării - Valea Sebeșului. Denumită de Mihail Sadoveanu Valea Frumosei, ea dezvăluie călătorului un peisaj de basm. După intrarea pe vale, la circa 30 de kilometri de municipiul Sebeș, se află situată comuna Șugag, atestată documentar încă din anul 1575. Comună veche de ciobani, Șugagul își trage numele de la apele tumultoase (*șugăgi*) ce coboară în vârtejuri de pe versanții munților Cindrel și Șureanu. Șugagul este cunoscut atât prin peisajul minunat și prin rezervația naturală de la Luncile Prigoanei, cât și prin renumitele formații de fluierași, prin meșteșugul artei lemnului și prin obiceiurile tradiționale. Dacă în multe zone din România ritualurile locului s-au risipit în timp, la Șugag nu există niciun motiv de îngrijorare în acest sens. Cum ocupația de bază este oieritul, obiceiurile tradiționale sunt

Slujba de binecuvântare a tinerei familii de la Șugag

strâns legate de acesta, dar de o frumusețe aparte sunt și tradițiile legate de sărbătorile de peste an.

În această categorie putem încadra „Statu’ la vase în Lunea Paștelui”, un străvechi obicei șugășan, unic în țară, ce reunește atât sărbătoarea întemeierii unei familii, cât și sărbătorirea Sfintei Învieri a Domnului. Obiceiul este de fapt un inedit ceremonial din Mărginimea Sibiului, ale cărui origini se pierd în negura timpului.

Tradiția spune că în a doua zi de Paști, așadar lunea, tinerii căsătoriți în anul de dinaintea Sărbătorilor de Paști trebuie să se adune în curtea Bisericii și să ia parte la un mare ospăț închinat vieții de familie. E un moment cu totul deosebit, celebrându-se însăși starea de bine, de mulțumire din sânul familiei. Pregătirile pentru ieșirea la „Statu’ la vase în lunea Paștelui” încep odată cu intrarea în Săptămâna Mare. În această săptămână oamenii satului românesc intră în săptămâna curățeniei caselor, a gospodăriilor, trec la purificarea veșmintelor, dar și la purificarea sufletească pentru a întâmpina cum se cuvine întâlnirea cu Dumnezeu.

Luni și marți sunt scoase din lada de zestre, curățate și pregătite frumoasele costume șugășene cu care mirii și miresele de peste an

organizat în parteneriat cu liceele „Ovidius”, „Mihai Eminescu”, „Decebal” și Arhiepiscopia Tomisului.

28 aprilie – Băneasa - Casa de Cultură

„Tehnici și metode de cercetare pentru cultura tradițională imaterială” - întâlnire cu directorii și animatorii culturali din așezămintele culturale din Constanța (zona 5: Băneasa, Ostrov, Almalău, Lipnița, Negureni, Ion Corvin, Adamclisi, Deleni, Aliman, Dunăreni).

● Specialiștii CJCPCT desfășoară cercetări de teren:

- cu tema „Sărbători colective - forme colective de muncă și odihnă: Șezătoarea (Sdeanca dobrogeană)” - în zona 1: Murfatlar, Ovidiu, Crucea, Hârșova, Saraiu, Ciobanu, Miorița, în perioada 12-16 aprilie 2010;
- privind obiceiurile la naștere - în zona 4: Albești, Comana, Topraisar, Limanu, 2 Mai, în perioada 26-28 aprilie 2010.

Dolj

31 martie-1 aprilie – Salcia, com. Argetoaia

Focurile de Joi Mari - obicei popular care se practică anual în Joia Mare a Paștelui.

5-6 aprilie – Tunari, com. Poiana Mare

Hora de pomană - manifestare etnofolclorică tradițională.

23 aprilie – Bistreț

Proorul - obicei practicat în ziua sărbătoririi Sfântului Gheorghe.

Galati

1 aprilie – Galati

Vernisajul Salonului Național de Artă Naivă „Înviere și lumină”, la care participă creatori de artă naivă din toate zonele țării.

23-25 aprilie – Galati

Festivalul Internațional de Jazz - ediția a II-a. Evenimentul reunește artiști consacrați atât din țară, cât și de peste hotare, în mod special din cadrul Euroregiunii „Dunărea de Jos”.

30 aprilie – Galati

Festivalul Revistelor Literare din cadrul Euroregiunii „Dunărea de Jos”.

● În această lună se lansează:

- cartea Poștală *Costache Negri*;
- numărul 98 al revistei „Dunărea de Jos”, editată de Centrul de Cultură „Dunărea de Jos”.

Giurgiu

25 martie-10 aprilie – Giurgiu

Expoziție cu tematică pascală (pictură și grafică); participă cursanții claselor de pictură, grafică, cusături tradiționale și arta lemnului.

10 aprilie – Pătărlagele
Serbarea folclorică „Târgul Cucului“ - ediția a IX-a.

Caras-Severin

30 aprilie – Reșița

Spectacol aniversar: patru ani de la înființarea Orchestrei Profesionale „Virtuozii Semenicolui”.

23 aprilie – Mocerș - Lăpușnicu Mare

Întâlnire cu fiii satului.

23 aprilie – Mocerș, comuna Lăpușnicu Mare

Obiceiul de primăvară Măsuratul oilor și Întâlnire cu fiii satului.

Cluj

8 aprilie – Cluj-Napoca

Ziua Internațională a Rromilor - manifestări etnofolclorice proprii etniei rome - expoziții, spectacol de muzică țigănească - precedate de simpozionul „Conștientizarea de către țigani a valorilor culturale pe care le moștenesc”.

12 aprilie – Cluj-Napoca

„Tradiție și modernitate în folclorul coregrafic” - curs de perfecționare profesională a directorilor și instructorilor ansamblurilor folclorice de amatori din județul Cluj, realizat în colaborare cu Uniunea Folclorică Transilvană.

15 aprilie – Cluj-Napoca

„Rapsodii de primăvară” - spectacol de promovare a interpreților de muzică populară din județul Cluj.

15 aprilie – Cluj-Napoca

„La un pahar favorit” - spectacol de promovare a folclorului din județul Cluj prezentat la postul de televiziune Favorit.

22-25 aprilie – Cluj-Napoca - Complexul „Iulius Mall”

Târgul meșterilor populari, manifestare de promovare a produselor tradiționale realizate de meșterii populari în marile complexe comerciale ale Clujului.

Constanța

25 martie-7 aprilie – Constanța - Galeriile „Amfora”

„Paștele 2010” - expoziție colectivă a Asociației Artiștilor Plastici „Amfora”.

8-21 aprilie – Constanța - Galeriile „Amfora”

Expoziție personală a artistului plastic Vasile Munteanu.

14-19 aprilie – Constanța - Galeriile „Amfora”

În cadrul proiectului „Religie și cultură”, se desfășoară colocviile și studiul de caz „Adolescenții - comportament la sărbătorile creștine și păgâne”, eveniment

Statu' la vase – obicei tradițional păstrat de comunitatea din Șugag (Alba)

urmează a se îmbrăca în Lunea Paștelui. În Miercurea Mare, alături de alți membri din comunitate, alaiul de tineri se îndreaptă către biserică, fiecare din ei ducând ca dar vase ce urmează a fi donate bisericii. Povestirile localnicilor spun că aceste vase sunt sfințite și dăruite familiilor mai sărace în noaptea de Înviere. Urmează apoi Joia Mare, prima din seria de joi ce se continuă până la Joia Verde de după Paști, când, conform tradiției, nu se lucrează nimic nici în casă și nici afară, în gospodărie. În Vinerea Mare sau a Patimilor, după venirea de la Sfântul Maslu, în fiecare gospodărie se trece la roșitul ouălor. În zona Șugagului nu se cunoaște obiceiul încodeiatului, ouăle fiind vopsite în roșu cu foi de ceapă, ultimii ani aducând ca noutate și modele realizate cu ajutorul diferitelor frunze de arbori din zonă. Pe la ora 14 membrii comunității se îndreaptă din nou spre biserică pentru a participa la Prohod și la slujba de sfințire a ouălor roșii și la pregătirea paștilor. Slujbele religioase au loc la miezul zilei, deoarece Șugagul este descris de Lucian Blaga ca fiind un „sat de munte cu case rare și răsfirate pe mari întinderi, numai miezul satului fiind mai încheiat” în jurul bisericii.

În Sâmbăta Mare, până la ora prânzului, gospodinele trezite cu noaptea în cap pregătesc cele necesare mesei tradiționale de Paști: ouă roșii, cozonaci, pâine, miel și preparate din miel. În cuplurile tinere căsătorite se pregătesc în plus colacii pentru „Statu' la vase în luna Paștelui”. Acești colaci sunt în număr de cinci, patru mai mici și unul mai mare, și se fac dintr-un aluat asemănător cu cel de cozonac tradițional, doar că este mai puțin îndulcit. Colacii au o împletitură specială care permite așezarea în mijlocul lor a unui ou roșu.

Fiind o comună de munte desfășurată pe o suprafață de 240 km², la Șugag slujba de Înviere are loc duminică dimineața sfârșindu-se în jurul orei cinci. Dimineața se iau paștile și se ciocnește câte un ou roșu. În ziua de duminică familiile se reunesc în jurul mesei de Paști, mănâncă și se veselesc împreună până seara târziu. Tinerii se adună într-un loc dinainte stabilit și joacă jocuri diverse, în timp ce bătrânii stau la taifas. În ziua de Paști nu se doarme, iar membrii familiei nu trebuie să se certe între ei pentru a fi armonie tot anul.

Lunea Paștelui are la Șugag o însemnătate deosebită pentru tinerii căsătoriți în anul ce s-a scurs de la Paștele trecut și până la prinderea Postului Paștelui prezent. Fiecare din aceste tinere cupluri vin la biserică îmbrăcate în frumosul port popular șugășan. Poalele pliate, iile, catrințele, șorturile, cioarecii, cojocelile și clopul sunt scoase din lada de zestre și sunt îmbrăcate de tinerii căsătoriți. Ca element deosebit la tinerele gospodine este înlocuirea brâului roșu sau tricolor cu o panglică albastru deschis, care simbolizează trecerea în rândul tinerelor neveste, dar și infinitul azuriu al cerului, adică viața nesfârșită a cuplului nou format. Bărbații din Șugag au și ei un element ce îi distinge de celelalte zone și anume fluierul. Fluierul este nelipsit de la brâu și desigur el va fi purtat la brâu și în Lunea Paștelui de către mirii de peste an. După ce sunt gata echipați tinerii trec de la unul la altul și pornesc spre biserică, pe drum spunând glume, ghicitori sau snoave. Pe durata întregului drum până la biserică, tinerii căsătoriți atrag privirile prin ținuta și veselia lor, fiind întâmpinați de ceilalți membri ai comunității sau de simplii trecători cu urări de bine și cu urări de longevitate în cuplu.

În timp ce în biserică are loc slujba religioasă, tradiția spune că tinerii căsătoriți în anul de dinaintea sărbătorilor de Paști se adună în curtea Bisericii și iau parte la slujba de binecuvântare a vieții de

Bistrița-Năsăud

4 aprilie – Bistrița

„Lumina Învierii” - concert pascal, pricesne și cuvinte de învățătură creștină.

23 aprilie – Galații Bistriței, com. Teaca

Spectacolul de muzică cultă „Concertul primăverii”.

25 aprilie – Nimigea

„Craii de la Mocod” - obicei străvechi, propriu aceste părți a țării.

● Săptămânal, la Bistrița, se organizează cursuri de coregrafie. În această lună tematica este „Jocuri specifice de câmpie, proprii județului Bistrița-Năsăud”.

Botoșani

22-23 aprilie – Botoșani

În cadrul manifestărilor dedicate *Zilelor orașului se organizează Târgul meșteșugarilor* la care sunt invitați meșteri din județele cu tradiție ale țării și din Glodeni (Republica Moldova) și o expoziție de pictură religioasă a creatorilor din județul Alba.

Brașov

4 aprilie – Apața

Împușcatul cocoșului - obicei tradițional maghiar.

5 aprilie – Vad, Comana, Veneția, Părău

Plugarul - obicei tradițional păstrat în aceste localități brașovene.

8 aprilie – Târlungeni, Zărnești, Făgăraș

Evenimente care marchează *Ziua Internațională a Rromilor*.

24 aprilie – Budila

Festivalul Cântecului și Dansului Tradițional, manifestare ce promovează tradițiile culturale ale comunității maghiare.

Brăila

22 aprilie – Brăila

Se lansează culegerea de cântece din repertoriul vocal al zonei Brăila *La fântână-n Bărăgan*, eveniment marcat printr-un concert folcloric.

29 martie-5 aprilie – Brăila

Atelierile meșteșugărești ale CJCPCT - expoziție și demonstrații practice de ouă încondeiate.

Buzău

30 martie-10 aprilie – Buzău - Biblioteca Județeană

Expoziția cu tematică pascală „Tradiție și credință - Sărbătoarea Sfinților Paști în tradiția și creația buzoiană”.

16 aprilie – Pitești - Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu”

Expoziția retrospectivă a meșterilor populari Ion Arsene din Jugur - Poienarii de Muscel și Ion Rodoș din Nucșoara.

30 aprilie – Pitești - Muzeul Județean Argeș, Galeria de Artă Naivă

„Rugămu-ne Ție!” - expoziție-concurs națională de icoane, ediția a XII-a premiarea celor mai bune lucrări.

30 aprilie – Curtea de Argeș

„Lumină din lumină” - festivalul-concurs al filmului cu tematică religioasă, ediția a XVII-a. Festivalul se desfășoară pe două categorii: documentar (didactic, monografic, sociologic, reportaj) și eseu.

Bacău**24 aprilie – Sascul**

„Conexiuni culturale” - șezătoare cultural-artistică. Temele acestei reuniuni: *Veronica Micle și Eminescu* (160 de ani de la nașterea Veronicăi Micle) și *semnificațiile sărbătorii închinată Marelui Mucenic Gheorghe* prilejuiesc întâlnirea locuitorilor cu oameni de cultură (scriitori, actori, critici literari, preoți, etnografi) din județul Bacău și a meșterilor populari din zonă.

Bihor**1-4 aprilie – Dragoteni, Beiuș Rieni, Vașcău**

Festivalul de Datini și Obiceiuri de Primăvară și de Paști „Lioară, Lioară”.

1-5 aprilie – Oradea, Băile Felix

Expoziție de artă plastică și grafică.

19-30 aprilie – Oradea

„Gala muzicii culte”: participă soliști vocali, orchestre de cameră și coruri de cameră.

22 aprilie – Aleșd

Curs și seminar de educație permanentă și management cultural pentru directorii și referenții din așezămintele culturale din zona Aleșd.

25 aprilie – Vașcău

Concursul „Varietăți bihorene”, cu participarea formațiilor artistice din localitățile: Criștioru de Jos, Săliște de Vașcău, Poiana de Vașcău, Pietroasa, Cărpinet, Lunca, Nucet, Vașcău, Ștei.

25 aprilie – Vașcău

Expoziție de artă populară și artă plastică. Participă creatori din localitățile: Criștioru de Jos, Săliște de Vașcău, Poiana de Vașcău, Pietroasa, Cărpinet, Lunca, Nucet, Vașcău, Ștei.

familie. E un moment cu totul deosebit, celebrându-se însăși starea de bine și de mulțumire din sânul familiei.

Pentru „Statu’ la vase în luna Paștelui”, fiecare tânără familie are rezervată în curtea bisericii o masă pe care o pregătește cât mai bine. Un simbol interesant în pregătirea mesei din curtea bisericii este cifra patru care probabil înseamnă comuniunea care se creează între tinerii căsătoriți și nașii lor care joacă un rol destul de important, fiind părinții spirituali ai noului cuplu. Așa se face că fiecare tânără femeie așază pe masă patru rânduri de fețe de masă țesute la război cu motive populare specifice zonei și de regulă în culorile alb-negru specifice Văii Sebeșului. Fețele de masă sunt așezate în trepte pentru a putea fi văzute mai bine și pentru a fi cât mai apreciată tânăra nevastă care le-a țesut. În cele patru colțuri sunt așezați patru colăcei cu patru ouă roșii, iar în centrul mesei se așază un colac mai mare asemănător „pupezei” aduse drept cadou de nași la nuntă. Apoi pe masă sunt așezate bunătățile alese cu mare grijă de tinerele gospodine, între care cozonaci, ouă roșii, prăjituri, vin și țuică dulce, dar și vase cu flori. Motivul florii în simbolistica populară trimite la trecerea prin momente mari ale vieții de la naștere până la moarte. Aici fiind vorba de tinere familii, motivul vaselor cu flori duce cu gândul la simbolul rodirii, al aducerii copiilor pe lume.

La sfârșitul slujbei religioase din biserică, întreaga comunitate prezentă se deplasează în curtea bisericii unde tinerii vor primi binecuvântarea preoților pentru un trai îndelungat, îmbelșugat și fericit. Cu acest prilej preotul sfințește fiecare din mesele îmbelșugate, iar slujba se încheie cu îndemnul făcut de preoți pentru nași de a le fi sprijin tinerilor căsătoriți, de a-i îndruma și sfătui la fiecare impas din viața lor și cu urările adresate tinerilor de bunăstare, viață lungă, fericită și prosperă. Rudele și prietenii închină împreună cu tinerii căsătoriți un pahar de vin și le oferă daruri de folos pentru gospodărie. Desigur alaiul celor care oferă daruri începe cu nașul care dăruiește tinerilor un ciubăr în schimbul colacului celui mare și frumos (*pupăza*) din mijlocul mesei. Ciubărul cumpărat de naș trebuie să fie nou, în crustat frumos și împodobit cu verdeață. El are funcția rituală de a-i uni pe cei doi tineri, dar și pe aceea de a încadra noua familie în comunitate, deoarece cadourile ce vor fi primite de la membrii comunității vor fi așezate în aceste ciubere. Începând din acest moment ne despărțim de simbolistica cifrei patru ce înmănușează semnificații

referitoare la nașii și tinerii căsătoriți și se trece la simbolul cifrei doi ce semnifică din acest moment „botezul” tinerei familii, posibilitatea ei de a pleca mai departe în viață, comuniunea celor doi tineri ce au devenit de acum adulți cu responsabilități, faptul că prin căsătorie ei au devenit o pereche. Acest prag de trecere la viața de cuplu este marcat de comunitate prin oferirea de obiecte necesare în gospodărie, în mod special vase, și întotdeauna în număr de două. Cadourile dăruite tinerei familii sunt așezate în ciubărul primit de la nași și sunt în număr de două: două blide, două linguri, două furcuțe, două ulcele, doi metri de jolj, două oale etc.

Se observă că în întregul ceremonial de pregătire a Sfințelor Paști principalul element de recuzită este vasul care, de regulă, este confecționat din lemn sau lut. Probabil că importanța acestor obiecte vine de la tradițiile meșteșugărești ale zonei, știut fiind că olarii și sculptorii în lemn din Săsciori și Șugag sunt renumiți în întreaga lume. Nu de puține ori, sculpturile în lemn realizate de meșterul Nicolae Cernat din Șugag au fost admirate și apreciate atât de specialiști, cât și de simpli privitori. Sau poate că importanța vaselor în contextul obiceiului tradițional din zonă vine din vremuri de mult apuse, știut fiind că înșiși tracii prezenți în această zonă aveau un cult deosebit pentru familie și pentru vasele din gospodărie. Și iată cum suferind transformări minore un obicei păgân ce leagă întemeierea familiei de vasele necesare în gospodărie a străbătut vremurile, devenind un obicei creștin, dar păstrându-și semnificația inițială.

Obiceiul tradițional „Statu' la vase în luna Paștelui”, ale cărui începuturi se pierd în negura timpului, a fost pentru prima dată întrerupt în anul 1990. Începând cu anul 2008, Centrul de Cultură „Augustin Bena” Alba, alături de Parohia Ortodoxă din Șugag și de un grup de tineri inimoși ai Șugagului, au pornit împreună la culegerea și reluarea acestui obicei. Și iată, în acest fel, după o întrerupere de 18 ani povestea „Statului la vase în luna Paștelui” continuă...

Daniela FLOROIAN

Director adjunct, Centrul de Cultură „Augustin Bena” Alba
Fotografii din Arhiva Centrului de Cultură Alba

*Agenda**

Alba

1 aprilie – Alba Iulia

Colocviile romanului românesc contemporan.

1 aprilie – Aiud

Festivalul Internațional al Filmelor de Foarte Scurtmetraj - ediția a XII-a.

5 aprilie – Șugag

Statu' la vase - proiect de revigorare a obiceiurilor tradiționale specifice sărbătorilor de Paști pe Valea Sebeșului.

15-17 aprilie – Alba Iulia

Concursul Interjudețean de Folclor *Cântec străbun*, care se adresează copiilor și tinerilor între 7 și 20 de ani. Concursul are două secțiuni: soliști vocali și soliști instrumentiști.

23 aprilie – Aiud

Festivalul Internațional de Epigrame, Caricatură și Umor - ediția a V-a.

24-26 aprilie – Alba Iulia

Colocviile de Etnografie și Folclor „Gheorghe Pavelescu” - ediția a VII-a, cu tema „Credința și credințele românilor”. Una dintre secțiunile colocviului este „Valer Butură - 100 de ani de la naștere”.

Argeș

15 aprilie – Mioveni

Reuniunea de primăvară a corurilor și grupurilor vocale din județ.

*N.R. Informațiile de la această rubrică sunt furnizate de centrele județene pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale. Pentru confirmări, vă rugăm consultați organizatorii.

Din partea Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale „Cindrelul-Junii” Sibiu au participat formații din localitățile: Apold, Miercurea Sibiului și Loamneș, care au jucat, au cântat și chiar au transpus scenic o nuntă după ritualul din bătrâni.

Datina străbună pe Secașe a stimulat și de această dată grupurile de cântece și jocuri populare de la sate să scoată din lada de zestre cele mai frumoase costume și să performeze vechi obiceiuri tradiționale.

Manifestarea a cuprins, după tipic, o paradă a portului popular,

urmată de spectacolul de la Căminul Cultural, unde păstrători ai datinii din județele Sibiu și Alba au amintit sau au făcut cunoscute aspecte ale identității culturale, alături de soliști vocali îndrăgiți, reprezentanți de cinste ai folclorului muzical.

Organizatorii evenimentului au fost: Consiliul Județean Sibiu, prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale „Cindrelul-Junii” Sibiu, în parteneriat cu Consiliul Județean Alba, Centrul de Cultură „Augustin Bena” Alba, Consiliul Local și Primăria Cergău.

Gabriela NEGRU

Referent, CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu
Fotografii din Arhiva CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu

Burduhoși și urși alungă spiritele rele din Cârța

În fiecare an, la 8 ianuarie, zeci de *urși* și *burduhoși* năvălesc pe ulițele satului Cârța din județul Sibiu pentru a alunga spiritele rele. Acest obicei al măștilor încheie ciclul sărbătorilor de iarnă în sate din Țara Oltului, unde este încă practicat. Obiceiul are origini precreștine, face parte din riturile de înnoire ale anului și îi implică pe feciorii din ceată, precum și pe membrii întregii comunități care se lasă „căniți” pentru a avea un an mai bun.

Primul episod al obiceiului se consumă în seara zilei de 7 ianuarie, când feciorii, în frunte cu primarul cetei, încing *Hora Nebunilor*. „Participă doar bărbații, care, pe melodia de sărbă, fac horă afară, în curte. Se învârt și se împing în tinerii din jur. Trebuie să fugi de ei pentru că sunt ușor agresivi. După horă, feciorii merg la gazda cetei, împreună cu fetele și cu cine mai vrea să meargă, inclusiv părinții. Afară, fac vreo două-trei jocuri și, la final, fiecare fecior își ia preferata în brațe și o bagă înăuntru, la gazdă. Apoi, părinții merg acasă, iar fetele - la fel. Rămân numai câteva dintre ele ca să le mai facă mâncare feciorilor”, povestește institutorul Virgil Bordean, localnic.

De *Ziua Burduhoșilor*, agitația e mare în localitate, iar pregătirile încep la primele ore ale dimineții în mai multe case din sat. Astfel, la gazda cetei, feciorii se maschează în urși și burduhoși, cu ajutorul unor bărbați mai vârstnici care cunosc tainele „legării urșilor”. Cei mai tineri feciori, cei abia intrați în ceată (au 14-15 ani) se îmbracă în burduhoși, simbol al spiritelor rele. Costumul este cel specific lollelor. Urșii sunt întruchipați de tineri care au deja o vechime de câțiva ani în ceată și simbolizează spiritele bune. Mascarea lor este mult mai complicată, iar pregătirile debutează din ziua precedentă, când feciorii din ceată și bărbați din sat pregătesc funii din fân, prin răsucirea smocurilor de fân. Pentru mascarea unui urs sunt necesari zece metri de funie, iar îmbrăcarea feciorului în funie se face în următoarea ordine: picioare, brațe și trunchi. În anul 2010, au fost îmbrăcați zece urși; mascarea lor a început pe la ora 8 și a fost finalizată în jurul orei 12, iar în tot acest răstimp câțiva burduhoși au fost responsabili cu asigurarea materiei prime pentru „măzgălirea” oamenilor, adică a amestecului de untură și funingine. În acest amestec, urșii își „spală” bine mâinile pentru a-i putea măzgăli apoi pe localnici.

De Ziua Burduhoșilor, pe ulițele Cârței

Fotografie din Arhiva CJCPCT „Cindrelul Junii” Sibiu

În paralel, în jurul orei 7.30-8 au început pregătirile la casa *primarului* și a *primăritei*. După tradiție, la casa primarului se coc gogoși din 12 kilograme de făină. „Coacem vreo 800 de gogoși. Trebuie să ajungă pentru tot satul”, povestește Ana Pascu, mama primarului.

În jurul orei 12, când mascarea urșilor și a burduhoșilor este finalizată, tradiția cere ca primarul cetei să fie primul mâzgălit de urși. Gata să întâmpine noul an, el pleacă spre casa primăritei. Aici o mâzgălește și pe aceasta, apoi fiecare face o baie rituală și se îmbracă în haine curate. Pe tot parcursul zilei, primarul va purta un „reckel” împodobit, pregătit special de primărită.

Urșii și burduhoșii pornesc pe ulițele satului însoțiți de muzicanți. În fruntea alaiului merg burduhoșii, apoi vin urșii. În drumul spre casa primăritei, urșii îi mâzgălesc pe cei care le ies în cale, iar oamenii, considerați acum a fi curați, se alătură alaiului.

Din alaiul mascaților din Ziua Nebunilor fac parte și *Domnișorul*, și *Domnișoara*. Doi dintre tinerii din ceată se îmbracă în haine „nemțăști” și spre deliciul asistenței își iau nume de vedete de cinema. „Domnișorul și Domnișoara merg la început separat de urși și burduhoși. Intră din casă în casă și primesc ouă, iar seara fetele le

Micherechi, unde i-au învățat pe elevi și dascăli meșteșugul confecționării mărtișoarelor tradiționale.

Ileana-Grațiana Pop și Darsenia Pop au mai participat la două evenimente de suflet, în cadrul cărora au avut prilejul să cânte cântece populare sălăjene, să joace și să ofere mărtișoare tuturor celor prezenți. Primul a fost organizat la Centrul Cultural Românesc din Gyula, unde a fost marcat momentul aniversării a o sută de ani de la nașterea pictorului din Gyula Gheorghe Cohan, iar al doilea s-a desfășurat la Clubul pensionarilor din Gyula, la „Balul plăcintelor”, unde mesagerile folclorului nostru au fost primite cu multă căldură și lacrimi de bucurie.

La activitățile culturale desfășurate la sfârșitul lunii februarie în județul Bekes au participat, alături de elevi și profesori, Consulul General al României la Gyula, Excelența Sa dl. Ioan Fodoreanu, Prea Sfinția Sa Mănuilă Siluan, episcop ortodox de Gyula, Maria Gurzău Czegledi, directoarea Liceului Românesc „Nicolae Bălcescu” din Gyula, reprezentanți ai Centrului Cultural Românesc din localitate, ziariști de la publicațiile în limba română „Cronica” și „Foaia Noastră”.

Cristian CONTRAȘ
Director, CJCPCT Sălaj

Datină străbună pe Secașe - 30 ianuarie 2010

Cea de-a XVIII-a ediție a manifestării *Datină străbună pe Secașe* s-a desfășurat la Cergău, județul Alba, de ziua Sfinților Trei Ierarhi Grigore, Vasile și Ioan. Acțiunea, derulată anual, prin rotație, în județele Sibiu și Alba, urmărește unirea, prin intermediul culturii tradiționale, a unei zone folclorice despărțite prin granițe administrative, precum și afirmarea importanței obiceiurilor care riscă să se piardă.

Și în acest an, întâlnirea a constituit un bun prilej pentru stimularea grupurilor de cântece și jocuri populare de la sate și, implicit, pentru conservarea și promovarea elementelor autentice de cântec, joc popular și obiceiuri tradiționale românești.

Mărțișoare tradiționale sălăjene în Ungaria

La invitația Consulatului General al României, a Centrului Cultural Românesc și a Liceului „Nicolae Bălcescu” din Gyula, în perioada 24-27 februarie a.c., Ileana-Grațiana Pop, cunoscut meșter popular și rapsod din Sălaj, a fost oaspete al județului Bekes din Ungaria. Anul acesta a fost însoțită de Darsenia Pop, o tânără reprezentantă a folclorului și tradițiilor populare sălăjene.

Promovarea *Mărțișorului tradițional și a folclorului sălăjean* în Gyula - proiect cultural inițiat anul trecut de către Consatul General al României și Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Sălaj - s-a bucurat de un larg interes în rândul comunității românești din sud-estul Ungariei. Anul acesta, reprezentantele noastre au fost invitate în lăcașurile de învățământ din Gyula și la școlile și grădinițele românești din comunele Chitighaz și

Ileana-Grațiana Pop, împărtășind elevilor tainele meșteșugului confecționării mărțișoarelor

Fotografie din Arhiva CJCPCT Sălaj

mai fac o papară feciorilor cu aceste ouă”. În 2010, au existat două domnișoare și un domnișor, care s-au alăturat alaiului la casa primăritei.

La casa primăritei, alaiul a ajuns în jurul orei 12.30 și a zăbovit timp de aproape o oră. Urșii, burduhoșii și localnicii au fost serviți cu plăcinte și vin, în timp ce primarul și primărița au făcut tradiționala baie. La casa primăritei, urșii au jucat hora pentru prima oară:

Joacă, joacă, urs bătrân

Că la iarnă ți-oi da fân

Ți-oi da și ovăz

Să ai ce să rozi...

Alaiul s-a îndreptat apoi spre casa primarului cetii, spre cea a preotului și apoi a colindat pe ulițele satului până la lăsarea întunericului. *Ziua Burduhoșilor* s-a încheiat cu un foc. Acesta este aprins după lăsarea serii, la gazda cetii, iar aici urșii își ard costumele pentru a arde tot răul.

Echipa de cercetători a Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale „Cindrelul-Junii” Sibiu a remarcat că, în acest an, nici primarul, nici primărița nu au purtat costum popular. Obiceiul îmbrăcării costumului popular există, dar nu este întotdeauna respectat din cauza timpului nefavorabil, spun localnicii. De asemenea, cercetarea a relevat faptul că în trecut, desfășurarea obiceiului era similară cu cea de azi, dar existau câteva diferențe la capitolul personaje mascate. Astfel, din alai făceau parte și *țiganii* sau *ursarii*: „Țiganii erau mascați care îi țineau de lanț pe urși să nu fie foarte agresivi, dacă vroiau să-i cănească foarte tare pe unii. Acum nu mai sunt ursari”. De asemenea, au intervenit schimbări în costumația personajelor mascate: „Burduhoșii aveau coifuri de un metru din hârtie și pocii (bețe) de alun de patru metri, cu care încercau să lovească oamenii. Acum au bice, iar pe cap fiecare își pune ce vrea. În trecut, funia se făcea din in, dar odată cu desființarea topitoriei de in din localitate s-a trecut la fân”.

Drd. Claudia LOTREAN

Referent, CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu

Programe și proiecte culturale

Atelierul sunetelor în pași de dans - demers educativ înscris în activitatea de pedagogie muzeală desfășurată la Muzeul de Artă Populară Tulcea (I)

Atelierul Pedagogic al Muzeului de Etnografie și Artă Populară (MEAP) Tulcea

Instituție complexă sub aspectul conținutului, funcției, misiunii, ca și al amplasării concrete, muzeul poate crea deseori o impresie negativă oamenilor prin natura sa impunătoare și prin conținutul specializat, care atrage mai mult specialiștii decât publicul larg. Deciziile privind dispunerea exponatelor, elaborarea și transmiterea de cunoștințe sunt factori ce determină apropierea muzeului de vizitatorii săi și, ca urmare, reușita acestuia în a încuraja accesul. Prin programele de pedagogie muzeală obiectul original - însuși motivul existenței muzeelor - este văzut și „tratat” în multe și variate feluri (ca piesă „sacrală”, ca document ce conține/transmite cunoștințe, ca unealtă în transmiterea de mesaje), întotdeauna legat, însă, de un rol al educării publicului.

Cercetări îndelungate și studii atente ale metodologiei de comunicare muzeală și ale învățării și comportamentului vizitatorilor au contribuit la elaborarea unui demers educativ care trece dincolo de transmiterea didactică și liniară de cunoștințe către predarea și învățarea interactivă, al cărei centru de interes este vizitatorul.

Trofeul „Florile Ceahlăului” - ediția a II-a a fost cucerit de Sorina Asofronie din Galați.

Coordonatoarea proiectului, Dedilia Popovici, consultant artistic la Centrul pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare” s-a declarat mulțumită de transformarea festivalului din unul județean, într-unul cu reprezentare națională. Pentru această primă ediție de nivel național s-au prezentat la a doua preselecție douăzeci de concurenți. Încerc un sentiment de regret că din cei șase nemțeni care au trecut de prima preselecție, cea județeană, și au intrat în cea de-a doua, cea națională, doar unul, Sergiu Chirileasa - care a și luat un premiu - să fi pătruns în faza finală. Consider că această prezență slabă a reprezentanților Neamțului este și din cauza lipsei de interes pentru alcătuirea unui repertoriu autentic. De aceea, instituția la care lucrez, Centrul pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare”, poate pune la dispoziția doritorilor culegeri de folclor din județul Neamț, precum poate și îndruma metodologic, prin specialiștii proprii, fapt ce poate duce la o mai bună prezentare în cadrul concursurilor și festivalurilor din județ și din țară. Succesul celor două ediții se datorează și celor doi vicepreședinți ai Consiliului Județean Neamț - Mircea Pintilie, pentru anul 2009 și Valerian Percă, pentru 2010 - domnul profesor, de altfel, lucrând alături de echipa proiectului și, la final, onorându-ne cu prezența în concurs în calitate de președinte al juriului.

Despre laureata Trofeului „Florile Ceahlăului”, ediția 2010, Sorina Iuliana Asofronie, am aflat că are treisprezece ani (născută pe 4 iunie 1996, la Galați) și că, până la triumfurile ei de la Piatra Neamț, a mai „colectat” câteva premii la concursurile de gen din țară - Premiul II la Bucecea, în Botoșani (2008), Mențiune specială la concursul lansat de Radio Iași, „Barbu Lăutaru”, și Trofeul „Perla Dunării” (2007). Repertoriul cu care s-a prezentat la „Florile Ceahlăului” a cuprins piesele „Pe sub codrul de stejari” și „Rea iarbă e dragostea”.

Valentin ANDREI

Centrul pentru Cultură și Arte
„Carmen Saeculare” Neamț

***

„Florile Ceahlăului” la finalul celei de-a II-a ediții

Reluată după douăzeci de ani, competiția care în anii epocii comuniste a făcut glorie, fiind recunoscută drept unul dintre principalele concursuri care lansau viitoare nume importante ale muzicii - mai întâi ușoare, mai apoi populare -, a ajuns la cea de a doua ediție.

Duminică, 7 martie a.c., după-amiază a avut loc finala concursului - devenit între timp național - de cântec popular pentru copii și tineri „Florile Ceahlăului”. Trecuți de suta a două preselecții, una județeană (26 februarie) și una națională (6 martie), cei zece concurenți rămași în competiție au trăit la intensitate maximă clipele concursului. Așa cum spunea o doamnă, Mihaela Achiroaie, martor ocular al evenimentului, *calitatea spectacolului a fost una ridicată, presărată cu aplauze furtunoase, cu zâmbete și mici stângăcii, ca urmare a emoțiilor inerente oricărui concurs. Și când te gândești că micuții știau descrierea portului popular, a zonei din care proveneau sau a unui ritual... Și, într-o clipă, acolo pe scenă, se întâmpla ceva. Impresionant a fost și faptul că părinții ori profesorii trăiau intens momentul apariției pe scenă a micuților. Acelora care, uneori, le tremura mâna pe microfonul acela prea mare pentru ei. Și lacrimile le jucau în ochi atunci când nu-și amintea povestirea. Dar, pe toate acestea au reușit să le stăpânească precum un matur. Felicitări!*

Dintre cei zece finaliști, doar doi, Lulia Mihai (Giurgiu) și Corina Grigore (Galati), au rămas fără a fi premiați, plecând spre casă doar cu diploma de participare.

Astfel *mențiunile*, în număr de două, au fost primite de către Andreea Chisăliță (Suceava) și Teodora Irava (Bacău). *Premiul III* i-a revenit Iustinei Irimia (Botoșani), iar *Premiul II* a fost obținut de Sergiu Paul Chirileasa (Piatra Neamț).

Au existat și *premiile speciale*, acordate de către Asociația Culturală „Florica”, care, prin președinta Maria Șalaru, i-a înmănat distincția Teodorei Bârsan (Buzău). Așa cum și Radio Iași a oferit un premiu special al cărui câștigătoare, Paula Florescu (Bacău) va fi promovată în emisiunea *Din bătrâni, din oameni buni*, emisiune a postului de radio amintit. A mai existat și un alt premiu special, cel acordat de Complexul Muzeal Județean Neamț băcăuanului Ștefan Glăvănescu.

Dintr-o asemenea perspectivă nouă, obiectul original nu mai este perceput ca „proprietatea” expertului, care decide exclusiv conținutul și mijlocul de comunicare, ci constituie mai degrabă baza unui proces educativ generator de sensuri, construit pe inter-relația dintre obiectul-document, pe de o parte, și cunoștințele personale și experiența vizitatorului, pe de altă parte (vezi S. Pearce, *Obiecte ale semnificației sau Povestirea trecutului*, în S. Pearce (ed.), *Obiecte ale cunoașterii*, Londra, The Athlone Press, 1990).

Transformările socioculturale ale comunității tulcene, și nu numai, au influențat modul de raportare al MEAP, la patrimoniul gestionat și la necesitățile dinamice ale publicului-țintă.

Schimbările sociale profunde, facilitatea obținerii informației din numeroase surse au determinat un dinamism al acțiunii muzeului tulcean prin concentrarea activităților pe public, dar fără a periclita virtuțile profesionale ale instituției. De aici rezultă o diversificare a ofertei muzeale, în funcție de structura publicului-țintă (vârstă, structură socioculturală și profesională).

Indiferent de mijlocul realizării acțiunii educative, muzeul comportă posibilitatea virtuală de a fi prezent permanent în conștiința copiilor și tinerilor.

În cadrul acestui proces educativ contextual se pun bazele unor comportamente observabile: *comportamente participative* (publicul este activ, răspunde/pune întrebări, ia parte la diverse activități), *gândirea creativă* (publicul are propriile sugestii, propune noi interpretări), *învățarea aplicată* (publicul devine capabil să aplice o strategie de învățare), *construirea cunoștințelor* (publicul îndeplinește „sarcini” care îl vor conduce la înțelegerea conceptelor).

Ca urmare, muzeul devine un adevărat centru de educație interactivă, care se adresează unui public cât mai divers ca stil de viață și capacitate de învățare, formare culturală sau perspective sociale. Reîntoarcerea acestuia sau cel puțin a unui segment al său în cadrul muzeului depinde de legăturile personale (emoționale) create într-un timp relativ scurt.

Annual are loc planificarea programului atelierului pedagogic, fiind luați în calcul factori care pot afecta în mod direct sau indirect finalitatea acestuia, precum: obiectivele, publicul-țintă, tehnicile pedagogice, locația și dotările minime, personalul implicat, promovarea programului.

Procesul educativ muzeal este personalizat în funcție de structura publicului-țintă și, de asemenea, se are în vedere posibilitatea de continuitate logică.

Pentru implementarea de programe modulare s-a realizat în prealabil o investigare a publicului, a așteptărilor și preferințelor sale pentru a propune și aplica o strategie adecvată fiecărei categorii de vizitatori și pentru a stabili metodele cele mai eficiente de satisfacere a nevoilor acestora. Unele programe educative au fost concepute în colaborare cu instituții culturale similare (ex. Ansamblul Artistic „Baladele Deltei” din Tulcea, cercul de pictură-desen și cercul de etnologie de la Palatul Copiilor, Teatrul „Jean Bart” ș.a.). De asemenea, s-au realizat parteneriate cu meșteri populari și artiști plastici din zonă.

Pentru stabilirea programelor educative modulare a fost nevoie de identificarea unor criterii de segmentare a publicului larg.

Structurarea publicului s-a făcut în funcție de vârstă și obiceiurile de vizitare (de organizare a vizitei):

• *în funcție de vârstă* (deci de dezvoltarea psihico-fiziologică):

1. copii de 3-6 ani;
2. copii de 6-14 ani;
3. tineri de 14-18 ani;
4. tineri de 18-30 de ani;
5. adulți;
6. pensionari;

• *în funcție de obiceiurile de vizitare:*

1. grup organizat: grup școlar - preșcolari, elevi din ciclul primar, gimnazial, liceal, studenți;

- grup de turiști - români, străini (vorbitori de limbă engleză, franceză, germană);

- grup dintr-o anumită organizație (culturală, științifică, mass-media etc.);

2. grup informal:

- prieteni - liceeni, studenți, tineri de 18-30 de ani, adulți, pensionari;

- familie - fără copii și cu copii;

3. individual (vârstă, profesie, nivel al studiilor, localizare geografică).

O categorie aparte este reprezentată de persoanele defavorizate sau excluse social (cu handicap, copii instituționalizați, deținuți), aceștia necesitând aplicarea unor metode speciale (afective, specialiști psihologi etc.).

cu drag, a cărei distribuție i-a inclus, pe lângă membrii Ansamblului „Florile Ceahlăului”, pe tinerele Maricica Andrei, Codruța Avăcăriței, Iuliana Candrea, Alina Carnariu, Ana Dragu și Georgiana Axinte, soliste ale căror repertorii conțin cântece de dragoste și de joc specifice ținutului Neamțului. De asemenea, au urcat pe scenă și soliștii instrumentiști de la Liceul de Artă „Victor Brauner”, naistele Adelina Chirilă și Mădălina Luca, dar și membrii Orchestrei „Ștefan Voievod” aparținând aceleiași instituții școlare - elevi pregătiți de profesorii Leonid Ciobanu, Sidor Rusu și Mihăiță Albu.

Din sala de spectacol nu a lipsit nici Dragobetele. Cel atât de des invocat în acele zile. Și care s-a prezentat astfel: *Eu*

sunt Dragobetele, Năvalnicul, fiul Babei Dochia, cel mai îndrăzneț flăcău de pe aceste meleaguri. Cine mă cunoaște, dragostea îl paște. Alături de el, fetele ce-și așteaptă măritișul, acum în prag de primăvară, vor fi fost auzite strigând: Sfinte Soare, Sfinte Soare/Dăruiescu-ți mărtișoare/Pentru ele tu mă ferește/De pistrui ce mă-ngrește/Fă-mi fața ca o floare/Sfinte Soare, Sfinte Soare!

Rugată să explice motivația acestui act artistic, Cecilia Andrei, consultant artistic în cadrul Centrului a declarat: *Este un spectacol al tradițiilor legate de venirea primăverii, timpul reinnoirii anuale, al purificării. Iar cel care prevestește acest timp este Năvalnicul Dragobete, deschizătorul dragostei și buneii dispoziții.*

Așadar, a fost să fie un sfârșit de săptămână încărcat de... Mărtișoare! Fiecare, în felul său, aducător de noroc și o stare de spirit în ton cu anotimpul ce stă să vină.

Sorina Asofronie (Galați), câștigătoarea Trofeului „Florile Ceahlăului” în anul 2010

Fotografii din Arhiva Centrului de Cultură și Arte „Carmen Saeculare” Neamț

Târgul de Mărțișor – 26 februarie 2010, Piatra Neamț

din Codlea Brașovului, cel care deține și funcția de președinte al Asociației Meșterilor Popolari din România. Domnia sa a avut pregătite, pentru cei ce au vrut să-i viziteze standul, mărțișoare și figurine din lut.

Organizatorii acestei manifestări inedite i-au invitat să le fie alături și pe librării de la Bibliopolis, precum și pe florari.

Intenția celor ce au organizat această manifestare a fost *combateră kitsch-ului, dar și aprecierea muncii acestor oameni, care se chinuiesc realmente să țină în viață arta tradițională românească. Ar fi foarte bine dacă oamenii ce ne vor călca pragul Târgului vor avea răbdarea să privească și să înțeleagă ceea ce ne oferă meșterii populari*, a declarat Mădălina Mariuțac, coordonatoare a acestui proiect.

Deschiderea oficială a *Târgului de Mărțișor* a fost programată pentru miezul zilei (ora 12,00) de vineri.

La finalul Târgului, duminică, 28 februarie, de la ora 19,00, în incinta Teatrului Tineretului, Centrul pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare” a pregătit spectacolul folcloric intitulat *Dor cu dor și drag*

Ținând cont de toate aceste aspecte s-au elaborat programe sau pachete de programe adresate diferitelor categorii de public.

Având în vedere complexitatea structurii publicului muzeului, pentru a răspunde cerințelor și nevoilor diferite de cunoaștere, muzeul Tulcea și-a concentrat acțiunile pe o varietate de activități orientate către public. Aceste activități au constat în conversații formale, vizite, lecturi, excursii familiale și de grup informale, evenimente culturale de toate tipurile (audiții, demonstrații de meșteșuguri, prezentări de filme etnografice documentare, expoziții itinerante sau mobile ș.a).

Programele pentru școli (Parteneriate educaționale)

Pentru o mai bună comunicare/colaborare cu cei mai numeroși vizitatori ai muzeului Tulcea (așa cum reiese din statisticile ultimilor ani), și anume elevii însoțiți de cadrele didactice, la începutul fiecărui an școlar Muzeul de Etnografie și Artă Populară din Tulcea realizează campanii de încheiere de parteneriate școlare.

Aceste programe sunt preferate deoarece presupun existența unor grupuri deja cristalizate, în care elevii au caracteristici comune (aceeași vârstă, un mediu comun de dezvoltare și anumite obiceiuri de învățare), iar numărul participanților permite lucrul în atelierele specializate (nu depășesc 30 de persoane).

Pregătirea unui program adresat școlilor presupune:

- structurarea ideilor programului în funcție de patrimoniul deținut;
- alegerea tematicii în funcție de nevoile profesorului/elevilor;
- dezvoltarea tematicii într-o manieră interdisciplinară și interactivă.

Parteneriatele educaționale încheiate de MEAP au, în general, următoarea structură: Partenerii și data încheierii, Coordonatorii programului, Argument, Scurtă prezentare a instituției muzeale (din care să reiasă prestigiul, experiența instituției în astfel de activități), obiective (organizarea de întâlniri interinstituționale; desfășurarea de activități culturale în comun; dezvoltarea curriculară prin viziune inter și transdisciplinară), Obligațiile părților contractuale, Durata convenției, Promovarea acțiunilor, Persoane de contact, Graficul acțiunilor de parteneriat, Evaluarea activităților.

De cele mai multe ori un parteneriat educațional cuprinde maxim șapte activități (pentru grupurile de elevi de școală primară) și minim trei (elevi de liceu).

a) Pentru **preșcolari și clasele I-IV** s-au elaborat teme bazate îndeosebi pe abilități practice. Cadrul didactic are posibilitatea de a

alege - la începutul anului școlar - din pachetul oferit sau poate propune activități noi.

Exemple de activități: *Jucăriile* (în care copiii se inițiază în tehnica tradițională a fabricării jucăriilor, pentru crearea propriilor păpuși), *Cum e făcută hăinuța mea?* (ex.: obținerea firului de lână, confecționarea unui fular), *Pictarea sau desenarea impresiilor* (după vizitarea unei anumite expoziții temporare, copiii sunt puși să-și picteze/deseneze impresiile), *Obiectul magic* (copiii își creează propriul obiect magic, pornind de la receptarea unei expoziții tematice), *Ora de dans popular* (copiii învață unul-două dansuri populare; activitate realizată în colaborare cu Ansamblul Artistic „Baladele Deltei”); *Altă jucărie* (copiii aduc la muzeu o anumită jucărie pentru copiii defavorizați, iar în schimb ei sunt învățați să realizeze altă jucărie sau un obiect decorativ, cu ajutorul materialelor reciclabile), *Enigma* (pe baza explicației ghidului, copiii descoperă un obiect lipsă dintr-un panou sau context), *Ateliere aniversare* (de tipul serbărilor școlare cu un program de cântece și versuri inspirate din literatura populară), spectacole (cinema, teatru, dans, muzică).

b) Pentru **clasele V-VIII**. Dintre activitățile propuse enumerăm: *Introducere în domeniul etnografiei*, *Pictarea impresiilor*, *Atelierul Sunetelor*, *Anchetă etnografică* (ex.: descrierea unor obiecte de patrimoniu, pentru a se iniția în etnologie; acest atelier permite ca, pornind de la un obiect să-i înțeleagă istoria și sensul care i-a fost dat); *Viața satului tradițional din Nordul Dobrogei* (excursie documentară - vizitarea Muzeului Satului Dobrogean Enisala, a Expoziției de Artă Orientală Babadag, a Casei Memoriale Panait Cerna).

c) Pentru **liceu**: lectorate, vizionări de filme documentare etnografice, *Viața satului tradițional din Nordul Dobrogei* (excursie documentară - vizitarea Muzeului Satului Dobrogean Enisala, a Expoziției de Artă Orientală Babadag, a Casei Panait Cerna). Din 2008 MEAP a inițiat Gala Premiilor Micul Etnograf, în cadrul căreia sunt acordate diplome și trofee partenerilor din anul școlar respectiv. Festivitatea are loc în luna iunie și constă în vernisarea expoziției realizată în sălile muzeului cu lucrările copiilor, un spectacol susținut de elevi și invitați speciali, acordarea premiilor (de către personalități ale orașului Tulcea).

Iuliana TITOV
Muzeul de Artă Populară Tulcea
Marin BARBU
Maestru balet - CNCPCT

Ecouri

Evenimente nemțene

Dor cu dor și drag cu drag la „Târgul de mărtișoare”!

La înnaii săptămânii 20-28 februarie a.c., Centrul pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare” Neamț a pregătit prietenilor iubitori ai tradiției românești două surprize.

Mai întâi, a fost vorba despre prima ediție a *Târgului de Mărtișor*. Acesta s-a desfășurat începând de vineri, 26 februarie, în centrul istoric al urbei, lângă secularele ctitorii ale lui Ștefan cel Mare - Biserica Domnească și Turnul - și a durat până duminică. În toate cele trei zile ale finalului de săptămână, meșteri populari din întreaga Moldovă și nu numai - Valentina Acasandrei (Iași, mărtișoare), Tudorița Lu-pașc (Nereju - Vrancea, obiecte din lemn), Violeta Radu și Adrian Silvestru (Iași, mărtișoare, felicitări și obiecte de mici dimensiuni sculptate în lemn), Kedves Attila (Sovata - Mureș, bijuterii și accesorii din ceramică), Maricel Apalaghiei (Dângeni - Botoșani, mărtișoare din lemn), Maria și Ariadna Bodron (Vaslui, monede și mărtișoare lucrate manual), Gabriel Corbia (Neamț, apicultură), Rodica Ciocâr-tău (Pipirig - Neamț, țesături), Iulian Mihalachi (Băltătești - Neamț, țesături) și pietrețele Cecilia Hăisan (mărtișoare pe sticlă), Maria Vârgă (felicitări) și Amalia Vlad (mărtișoare și bijuterii, accesorii) au venit să îi încânte pe localnici. De asemenea, a participat la acest târg dedicat venirii primăverii și meșterul Nicolae Diaconu, ceramist

---

**MINISTERUL CULTURII
ȘI PATRIMONIULUI NAȚIONAL**

**CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA
ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE**

013701 București • Piața Presei Libere nr. 1 • corp B 1

• etaj V / VI • telefon/fax 317 89 70

www.centrul-cultura-traditionala.ro

www.traditionalnet.ro

e-mail: contact@centrul-cultura-traditionala.ro

Director: Ciprian OGRĂZEANU

Redactor coordonator: **Oana Gabriela PETRICĂ** - director adjunct

Colectiv redacțional:

Mihaela CIORCILĂ (secretar de redacție) • **Dănuț DUMITRAȘCU**

Elena GAVRILUȚIU • **Mirela PARASCHIV**

Producție și difuzare: **Mariana COMAN**

Coperta I - **Corina și Alexandru MIHĂESCU** (București) -
Coborârea de pe Cruce

Coperta IV - **Mariana MIHUȚ** (Hălmăgel, Arad) - *Zi de Paști*

Fotografii de Rodica Dinache

ISSN 1224 - 6921

Tehnoredactare: **Anca Cristina VERGULESCU**

MINISTERUL CULTURII ȘI PATRIMONIULUI NAȚIONAL
CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA
ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE

**PATIMILE ȘI ÎNVIEREA
MÂNTUITORULUI
ÎN CREAȚIA POPULARĂ
CONTEMPORANĂ**

București, 30 martie - 16 aprilie 2010
Centrul Național de Artă "Tinerimea Română"
Bd. Șchiu Măgureanu, nr.4

Expoziție cu vânzare (icoane pe lemn și sticlă, artă naivă), deschisă de luni până vineri, orele 10 - 18;
în perioada 2 - 5 aprilie, expoziția va fi închisă

Parteneri:
• Centrul Național de Artă "Tinerimea Română"
• Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj

Partener media: România Liberă

**Afișul expoziției *Patimile și Învierea Mântuitorului
în creația populară contemporană* - ediția a XVIII-a**

Autor: Dănuț Dumitrașcu

Mulțumim tuturor colaboratorilor pentru sprijinul acordat
și așteptăm în continuare informațiile și articolele dumneavoastră
pentru *Buletinul Informativ*.
